



Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

Hvordan oppfylle kravene til dokumentasjon før ny teknologi tas i bruk?

Anne-Gerd Gjevre, Team forsøksdyr, Avdeling nasjonale oppgaver, Region sør og vest
forsoksdyr@mattilsynet.no/nyemetoder@mattilsynet.no

Lusekonferansen 9. februar 2023

Har du hatt lus eller skabb?



Dokumentasjonskravet for IMM skal sikre at..

- **Oppdrettsfiskens** «funksjonsevne og livskvalitet» blir ivaretatt
- **Oppdretter** kan bruke metoden på en trygg måte
- **Dyrehelsepersonell** – kan vurdere om metoden er egnet å bruke i det enkelte tilfellet

Det finnes en «bruksramme» for medisinsk bruk av IMM

Hva skal dokumenters?

1. Avlusingseffekt på ulike lusestadier
2. Velferdskonsekvenser for laks – bivirkninger
3. «Bruksrammen» for metoden

Les Mattilsynets veileder om
[Krav ved utvikling av metoder, utstyr og teknologi i akvakultur | Mattilsynet](#)



Hvordan dokumentere effekt og sikkerhet?

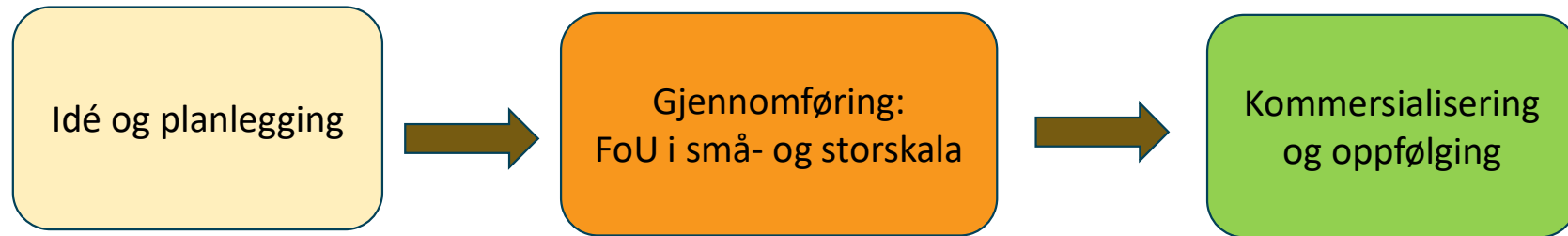
IMM = «medisinsk behandling»



- ✓ Finnes det litteratur?
- ✓ Erfaring?
- ✓ Velferdskonsekvenser?
- ✓ Kompetanse?
- ✓ Samarbeidspartnere?
- ✓ Småskalafasiliteter?
- ✓ Søknad om dyreforsøk?

Hvordan dokumentere effekt og sikkerhet?

IMM = «medisinsk behandling»

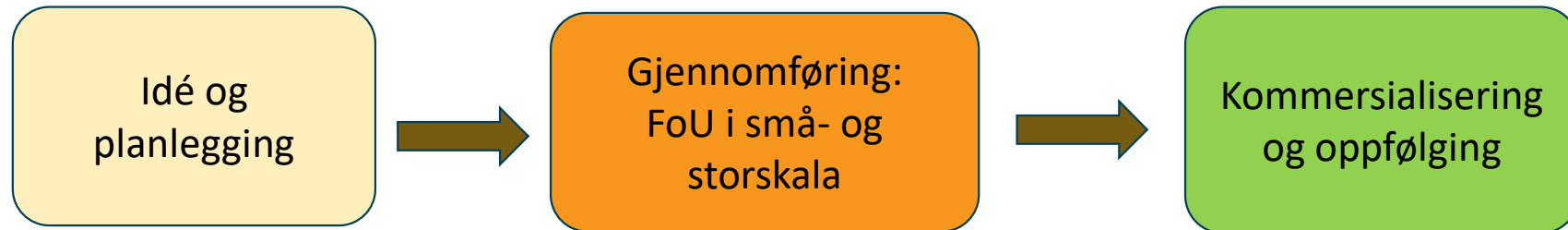


- ✓ Finnes det litteratur?
- ✓ Erfaring?
- ✓ Velferdskonsekvenser?
- ✓ Kompetanse?
- ✓ Samarbeidspartnere?
- ✓ Småskalafasiliteter?
- ✓ Søknad om dyreforsøk?

- ✓ Start i liten skala
- ✓ Vurder velferdskonsekvenser
- ✓ Stor skala
- ✓ Er metoden egnet utfra fiskevelferd?

Hvordan dokumentere effekt og sikkerhet?

IMM = «medisinsk behandling»



- ✓ Finnes det litteratur?
- ✓ Erfaring?
- ✓ Velferdskonsekvenser?
- ✓ Kompetanse?
- ✓ Samarbeidspartnere?
- ✓ Småskalafasiliteter?
- ✓ Søknad om dyreforsøk?

- ✓ Start i liten skala
- ✓ Vurder velferdskonsekvenser
- ✓ Stor skala
- ✓ Er metoden egnet utfra fiskevelferd?

- ✓ Egnet utfra fiskevelferd
- ✓ Brukerhåndbok med definert ramme
- ✓ Oppfølging ved kommersiell bruk

Når må du søke om dyreforsøk?

...belastning **tilsvarende eller større enn ved å føre inn en nål etter god veterinær praksis..**

Blodprøvetaking eller merking av laks = *lett belastende forsøk*

Prosedyrer som medfører at laks kan dø = *betydelig belastende forsøk*

Et paradoks i forsøksdyrforskriften....

forskriften ikke gjelder for «ikke-eksperimentell» (dvs. «vanlig») akvakulturvirksomhet...



Belastningen fisk utsettes for i vanlig akvakulturvirksomhet er ofte mye mer enn et «nålestikk»

Dokumentasjon for IMM

Innen hvilke rammer er IMM er *velferdsmessig egnet*?

- Hvert håndteringstrinn testes
- Start med død fisk, sensor-fisk eller liknende
 - Fysisk utforming optimaliseres (rør, vannavsiler)
 - Kontroll med behandling-parametere (trykk, temperatur)
- Testing med **levende fisk**
 - Færrest mulig
 - Laks/ørret med relevant vekt
 - Helsetilstand
 - Test behandlings-parameterne systematisk
 - Avlusingseffekt
 - Velferdskonsekvenser av hele operasjonen



Tydelige STOPP-kriterier!

«Egnet utfra hensynet til dyrevelferd»?

Noen aktuelle vurderingskriterier

- Dødelighet etter behandling
- Atferd under og etter behandling
- Ytre skader (LAKSVEL)
- Appetitt etter behandling
- Tilvekst etter behandling

God dokumentasjon av IMM

- Arbeidet er nøye planlagt
- Gjennomført
 - med færrest mulig laks
 - i samarbeid med personell med relevant kompetanse
 - på en systematisk og etterprøvbar måte
- Samles i en «brukerhåndbok» som gir
 - nødvendig informasjon om velferdsmessig forsvarlig bruk
 - ...og som bør være offentlig tilgjengelig

